

รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็น
องค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4*

A MODEL OF CHILDHOOD CURRICULUM MANAGEMENT FOR LEARNING TO
DEVELOP THE HOLISTIC STUDENT EXPERIENCE PROVISION OF EDUCATIONAL
INSTITUTIONS IN THE PRIMARY EDUCATION AREA NAKHON
SAWAN PROVINCE ACCORDING TO IDDHIPĀDA IV

¹ณัฐวดี โพธิ์พรมศรี Natthawadee Phopromsri ²ธานี เกสทอง Thaneer Gesthong

³ทนง ทศไกร Thanong Thosagai

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: teachercatja@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษา ตามหลักอิทธิบาท 4 และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม จากเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 18 คน ใช้การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 434 คน สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบ ใช้การเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 30 คน สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตรปฐมวัย องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการใช้หลักสูตรการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีเพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม องค์ประกอบที่ 4 ประสิทธิภาพการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม 2) การสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎี วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 เนื้อหาและแนวทางการดำเนินงาน ส่วนที่ 3

เงื่อนไขความสำเร็จ และมีผลการตรวจสอบรูปแบบมีความเหมาะสม ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมาก และ 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้

คำสำคัญ: รูปแบบ, หลักสูตรระดับปฐมวัย, การเรียนรู้, หลักอิทธิบาท 4, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aims 1) to analyze the components of early childhood curriculum administration that provides learning experiences for the holistic development of children in educational institutions, 2) to create a model of early childhood curriculum administration that provides learning experiences for the holistic development of children in educational institutions based on the principle of the Four Iddhipāda (Bases of accomplishment), and 3) to evaluate the model of early childhood curriculum administration that provides learning experiences for the holistic development of children in educational institutions based on the principle of the Four Iddhipāda (Bases of accomplishment). The research methodology consisted of 3 steps: Step 1: Analysis of the components of early childhood curriculum administration that provides learning experiences for the holistic development of children in educational institutions from documents and interviews with 18 experts. Data were collected from a sample of 434 people. The statistics used were content analysis, frequency, percentage, standard deviation, and exploratory factor analysis. Step 2: Model creation by seminar with 9 experts. Data were analyzed using content analysis. And step 3: Model evaluation, data were collected from 30 experts. The statistics used were frequency, percentage, and standard deviation. The research results found that 1) Analysis of the components of early childhood curriculum administration that provided learning experiences for the holistic development of children in educational institutions, overall, it was at a high level which consisted of 4 components: Component 1: Early childhood curriculum administration factors; Component 2: Curriculum administration process; Component 3: Process of using the curriculum to organize learning experiences based on the concept of multiple intelligences for comprehensive child development; Component 4: Effectiveness of holistic student development. 2) The creation of an early childhood curriculum administration model that organized learning experiences for comprehensive child development of educational institutions in the primary educational area of Nakhon Sawan Province according to the principle of the Four Iddhipāda. It consisted of 3 parts: Part 1: Introduction, including concepts and theories, objectives; Part 2: Content and guidelines for operation; Part 3: Conditions for success and the results of the model inspection were appropriate, the results of the evaluation of the appropriateness of the model manual

were at a high level. And 3) The results of the evaluation of the early childhood curriculum administration model that organized learning experiences for comprehensive child development of educational institutions in the primary educational area of Nakhon Sawan Province according to the principle of the Four Iddhipāda were at a high level in all 4 aspects: correctness, appropriateness, usefulness, and feasibility.

Keywords: Model, Early Childhood Curriculum, Learning, Iddhipāda IV, School Administrators

บทนำ

ในยุคปัจจุบันเกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างมากและรวดเร็วซึ่งส่งผลให้ประเทศต่างๆ เกิดความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ที่ทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถอยู่ได้โดยลำพัง ต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับวิกฤตการณ์ในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ที่จะเกิดขึ้นและปัจจัยสำคัญในการเผชิญความเปลี่ยนแปลงคือคุณภาพของคน เพราะคนเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนให้สังคมรู้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) มีจุดเน้นและเป้าหมายของการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม สามารถบ่งบอกทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนที่ประเทศควรมุ่งไปในระยะ 5 ปีถัดไป โดยเป็นผลที่เกิดจากกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน ทั้งสถานะของทุนในมิติต่างๆ บทเรียนของการพัฒนาที่ผ่านมาตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยและเงื่อนไขที่จะมีอิทธิพลต่อองค์ประกอบต่างๆ ของประเทศ รวมถึงการสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง และมุ่งเน้นการพัฒนาใน 3 ระดับ ประกอบด้วย 1) การพร้อมรับ หรือ ระดับ “อยู่รอด” ในการแก้ไขข้อจำกัดหรือจุดอ่อนที่มีอยู่ ซึ่งเป็นผลให้ประชาชนประสบความสำเร็จมากในการดำรงชีวิต หรือทำให้ประเทศมีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกและภายใน รวมถึงการสร้างความพร้อมในทุกระดับในการรับมือกับสถานะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นให้สามารถฟื้นคืนสู่ภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว 2) การปรับตัว หรือ ระดับพอเพียง ในการปรับเปลี่ยนปัจจัยที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระดับครอบครัว ชุมชน พื้นที่ และประเทศ รวมถึงปรับทิศทาง รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ และ 3) การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน หรือ ระดับยั่งยืน ในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในมิติต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถของบุคคลและสังคมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน มีเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติโดยกำหนดทิศทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งในมิติของการมีปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ การมีสภาพแวดล้อมที่ดี การมีปัจจัยสนับสนุนให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การมีโอกาที่จะใช้ศักยภาพของตนในการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี และการมุ่งส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไปจึงกล่าวได้ว่า คุณภาพของคนนั้น เป็นหัวใจของการพัฒนาและเป็นปัจจัยหลักของการพัฒนาคุณภาพของคน คือ การจัดการศึกษา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่จำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิรูปโดยมีเป้าหมายจะพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพัฒนาคุณภาพของคนจึงเป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตและพัฒนาประชากรให้มีความสามารถในการดำรงชีวิต ประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การแข่งขันของชาติในการเข้าสู่สังคมโลก สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 กล่าวว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคนสร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ เพื่อวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนา และยกระดับคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพในการแข่งขันและยืนหยัดบนเวทีโลก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคน และควรเริ่มต้นจากการอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่วัยเยาว์ ซึ่งเป็นวัยเริ่มแรกของชีวิต หรือที่เรียกว่า “เด็กปฐมวัย” สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยมีเป้าหมายการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย ให้มีความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้เต็มตามศักยภาพของเด็กทุกช่วงวัย ทั้งในการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษา มาตรฐานการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผลของผู้เรียน ในทุกระดับการศึกษา ทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยการให้การศึกษาและการเรียนรู้ ที่ครอบคลุมคนทุกช่วงวัย เพื่อสร้างและพัฒนาพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยตามปรัชญา วิสัยทัศน์ของหลักสูตรบนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ ในแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวมสมดุลครบทุกด้าน ซึ่งตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ผลรวมสุดท้ายคือ เด็กเกิดการพัฒนาที่เป็นองค์รวมสมดุลครบทุกด้านของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา กระบวนการเรียนรู้เน้นที่การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและตามความสามารถแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 มาตราที่ 8 กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็ก และต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 บัญญัติว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ปัญหาที่เกิดจากระบบการศึกษานั้น แบ่งเป็นกลุ่มเด็กเล็ก อายุ 0-3 ปี มีปัญหาพัฒนาการไม่สมวัยและพัฒนาการด้านภาษาล่าช้า ปัญหานี้ส่งผลต่อระดับสติปัญญา บุคลิกภาพ และความฉลาดทางอารมณ์ในระยะยาวส่วนกลุ่ม เด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3-5 ปี พบว่า เด็กส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยที่ยังมีปัญหาด้าน

คุณภาพ และมาตรฐาน เพราะปัจจุบันมีมาตรฐานที่หลากหลาย รวมถึงมีหลายภาคส่วนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ทั้งกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอน และครูที่มีความแตกต่างด้านมาตรฐาน ซึ่งทำให้ส่งผลต่อพัฒนาการที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัยของเด็กปฐมวัย (สำนักงานส่งเสริมการสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2564)

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยแต่ละช่วงวัย ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐาน ที่หลากหลาย เด็กแต่ละคนมีการรับรู้และการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน จะมีพัฒนาการที่ช้าหรือเร็วกว่าระดับมาตรฐานก็ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละคน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเด็กต้องให้ครอบคลุมพัฒนาการรอบด้านดังที่แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 เน้นให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านสุขภาพกาย ใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ที่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยมีเป้าหมายการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมครบทุกด้านของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังที่การจัดการศึกษาปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาเด็กทั้งตัว Whole child กล่าวว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งตัวนั้น ต้องใส่ใจใน 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านปัญญา 2) ด้านความสามารถภาษา 3) ด้านอารมณ์ สังคม 4) ความสามารถด้านร่างกาย 5) ความสามารถด้านสุนทรียศาสตร์ (เบญจพร สมานมาก, 2554) การพัฒนาศักยภาพเด็กโดยองค์รวมทุกๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพหรือพัฒนาปัญญาที่หลากหลาย เนื่องจากมนุษย์ทุกคนมีความสามารถที่หลากหลายมีปัญญาหลายด้านในตนเอง และแต่ละคนมีความสามารถหรือปัญญาที่โดดเด่นแสดงออกถึงความเชี่ยวชาญแตกต่างกัน แต่ปัญญาทุกด้านทำงานร่วมกันจึงมีผล ทำให้มนุษย์สามารถคิดแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างมากมาย โดยมีองค์ประกอบดังนี้ ปัญญาด้านภาษา ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ปัญญาด้านมิติ ปัญญาด้านร่างกาย และการเคลื่อนไหว ปัญญาด้านดนตรี ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง และปัญญาด้านธรรมชาติ (เยาวพา เตชะคุปต์, 2554) การจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยจึงควรตระหนักถึงความหลากหลายของความสามารถ ในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละช่วงวัยตามศักยภาพและพัฒนาการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอย่างครบถ้วนทั้งด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานแนวคิดพหุปัญญาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านการเล่น ผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยอย่างเป็นองค์รวมให้มีความสมดุลทางพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อแสดงถึงปัญญาของเด็กที่แตกต่างกัน แสดงถึงความสามารถของเด็กให้เป็นผู้รอบรู้ มีความสามารถหลาย ๆ ด้าน ตามความสามารถของเด็กปฐมวัยแต่ละบุคคล (จตุติกาญจน์ สังข์ยิ้ม, 2555)

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ (2564) ได้รายงานผลการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเด็กอายุ 3-6 ปี ในภาพรวมของจังหวัดนครสวรรค์ ในปีการศึกษา 2564 พบว่า เด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการอยู่ในระดับดีขึ้นไป ด้านร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 97.94 ด้านอารมณ์ จิตใจ คิดเป็นร้อยละ 98.30 ด้านสังคม คิดเป็นร้อยละ 98.06 และด้านสติปัญญา คิดเป็นร้อยละ 95.43 ซึ่งยังคงต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาต่อให้เกิดผลลัพธ์ในระดับที่ดีมากขึ้นต่อไป และในการที่จะดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ให้ประสบผลสำเร็จได้มากขึ้นนั้น การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหาร คือ บุคคลสำคัญในการจัดการบริหารงานและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ที่มีผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ โดยควรนำหลักธรรมที่

เหมาะสมประยุกต์ใช้กับการบริหารได้ตลอดเวลาตามหลักอิทธิบาท 4 คือ หลักธรรมสำคัญเพื่อผู้บริหารทุกระดับเป็นแนวทางส่งเสริมให้บุคคลผู้ประพฤติปฏิบัติตามได้สติปัญญา ญาณเกิดผลดีต่อหน้าที่การงานเป็นปฏิปทาให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย คือ ฉันทะ ความพึงพอใจ วิริยะ ความขยันหมั่นเพียร จิตตะ ความเข้าใจบุคคลรอบข้าง วิมังสา การไตร่ตรองพิจารณาเหตุผล (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) 2554)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 และนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก อย่างเป็นองค์รวมในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก อย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก อย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยโดยแบ่งการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก อย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งแหล่งข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้นจำนวน 18 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ จำนวนรวมทั้งสิ้น 434 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน การกำหนดขนาดของผู้ตอบแบบสอบถามในการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก ตามแนวคิดของของ Hair คือ ในการวิเคราะห์พหุตัวแปรกลุ่มตัวอย่างต้องไม่น้อยกว่า 400 หน่วย ในการวิจัยครั้งนี้วิจัยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน ได้จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 217 โรงเรียนๆ ละ 2 คน ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 434 คน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาระดับการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก อย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 และการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก อย่างเป็นองค์รวม ใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก อย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลัก

อิทธิบาท 4 โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) การสร้างรูปแบบ 2) การตรวจสอบความตรงเชิงสอดคล้องของร่างรูปแบบ โดยใช้การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ 3) การสร้างและประเมินคู่มือใช้กระบวนการอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ จำนวน 9 รูป/คน โดยเลือกแบบเจาะจง ส่วนการประเมินความเหมาะสมของคู่มือ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติและใช้ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดียวกันกับการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบ โดยใช้ค่าสถิติ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยค่าที่ยอมรับได้ประเด็นการประเมินรายข้อมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 หรือคู่มือมีความเหมาะสมในระดับมาก

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย ทั้ง 30 คน ทำการประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินรูปแบบ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวม ตัวแปรที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตรปฐมวัย ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญได้ 44 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .728 ถึง .529 มีค่า Eigen Values = 34.166 ค่าร้อยละของความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบที่ 1 = 24.755 องค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 24.755

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตรปฐมวัย ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญได้ 16 ตัวแปร ค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .636 ถึง .502 ค่า Eigen Values = 13.985 ค่าร้อยละของความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบที่ 2 = 10.133 องค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 10.133

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการใช้หลักสูตรปฐมวัยบูรณาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญได้ 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .603 ถึง .500 ค่า

Eigen Values = 7.708 ค่าร้อยละของความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบที่ 3 = 5.585 องค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 5.585

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญได้ 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .603 ถึง .518 ค่า Eigen Values = 6.804 ค่าร้อยละของความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบที่ 4 = 4.930 องค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 4.930

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ 1) แนวคิดและทฤษฎีของการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 2) วัตถุประสงค์รูปแบบ

ส่วนที่ 2 เนื้อหาและแนวทางการดำเนินงาน หมายถึง ส่วนที่อธิบายถึงองค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตรปฐมวัย หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการเชิงสร้างสรรค์ สามารถสื่อสารและประสานงานกับบุคลากร บริหารงานอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ครูปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตามหลักปรัชญาของการศึกษาปฐมวัย โดยกำหนดจุดมุ่งหมายให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูพัฒนานวัตกรรม สื่อ เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมบูรณาการจัดกิจกรรมทักษะการเรียนรู้ของเด็ก พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดี จัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ที่สอดคล้องกับพัฒนาการประสาทสัมผัสทั้งห้า ครอบคลุมมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กแต่ละช่วงอายุพัฒนาการ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา คำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดเพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตรปฐมวัย หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูปฐมวัย ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ กำหนดจุดมุ่งหมายโดยบูรณาการจากตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 และยึดหลักการแนวคิดทฤษฎีปัญหาเป็นฐาน ภายใต้การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายให้ครอบคลุมทุกด้าน ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการตรวจสอบ ประเมินความพร้อมหลักสูตรก่อนนำไปใช้ จัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีปัญหา 8 ด้าน และ 6 กิจกรรมหลัก ในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ที่หลากหลาย พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ในการวางแผนกำหนดแนวทางการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย นำผลมาวิเคราะห์และปรับปรุง เพื่อพัฒนาช่วยเหลือและส่งเสริมความก้าวหน้าของพัฒนาการเด็กให้ครบทุกด้านอย่างเป็นองค์รวมต่อไป

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการใช้หลักสูตรปฐมวัยบูรณาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูปฐมวัย วางแผนให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยพัฒนาอย่างรอบด้านและสมดุล สังเคราะห์บูรณาการการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน และจัดประสบการณ์สำคัญตามแนวคิด พหุปัญญา จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรม ได้เต็มศักยภาพ และความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล โดยจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการเรียนรู้ของเด็ก ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ด้วยวิธีการประเมินพัฒนาการที่หลากหลาย พร้อมทั้งนำผลการประเมินไปใช้ เพื่อพัฒนาช่วยเหลือและส่งเสริมความก้าวหน้าของเด็กให้ครบทุกด้านต่อไป

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูปฐมวัย พัฒนาปัญญาของเด็กด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ได้แก่ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็กที่คล่องแคล่วและแข็งแรง ส่งเสริมปัญญาด้านดนตรี ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะและดนตรี ส่งเสริมปัญญาด้านเข้าใจระหว่างบุคคลอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมปัญญาด้านภาษา ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย และส่งเสริมปัญญาด้านตรรกะ-คณิตศาสตร์ และปัญญาด้านธรรมชาติมีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ พัฒนาเด็กทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม พร้อมทั้งตรวจสอบ และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 3 เจาะลึกความสำเร็จ ในการนำรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย

ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมมีความเหมาะสม

ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน มีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ในภาพรวม มีความถูกต้องอยู่ในระดับมาก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ในภาพรวม

รายการประเมิน	ความถูกต้อง			ความเหมาะสม			ความเป็นประโยชน์			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ส่วนที่ 1 ส่วนนำ	4.27	0.37	มาก	4.31	0.21	มาก	4.22	0.31	มาก	4.36	0.34	มาก
ส่วนที่ 2 เนื้อหา	4.29	0.37	มาก	4.23	0.29	มาก	4.31	0.31	มาก	4.38	0.20	มาก
ส่วนที่ 3 เจ็อนไข ความสำเร็จ	4.36	0.28	มาก	4.32	0.34	มาก	4.48	0.26	มาก	4.45	0.27	มาก
ภาพรวม	4.30	0.19	มาก	4.28	0.14	มาก	4.33	0.19	มาก	4.40	0.14	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถนำมอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตรปฐมวัย องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตรปฐมวัย องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการใช้หลักสูตรปฐมวัยบูรณาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และองค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่ต้องมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นช่วงวัยที่ต้องได้รับการพัฒนาในทุกด้าน โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องศึกษาและจัดเตรียม เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก หลักสูตรเป็นสิ่งที่จัดเตรียมสิ่งต่างๆ ทั้งหมดสำหรับให้ครูได้นำไปใช้ในการเรียนรู้ของเด็กผ่านการจัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก หลักสูตรเป็นสิ่งที่สร้างโอกาสในการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาความสามารถที่เหมาะสมกับตัวเด็ก และเป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์ในการเรียนรู้ของเด็กระหว่างบ้าน และชุมชน ในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ต้องพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิด-6 ปีให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิต ให้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีวินัยภูมิใจในชาติและมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 54 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

2. การสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4

ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎี วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 เนื้อหา และแนวทางการดำเนินงาน ส่วนที่ 3 เจาะลึกความสำเร็จ และมีผลการตรวจสอบรูปแบบมีความเหมาะสม ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของทิตินา แคมมณี (2547) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของรูปแบบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์ แนวคิด 2) บริบทและเงื่อนไข 3) ยุทธศาสตร์ 4) กระบวนการดำเนินงาน 5) ผลที่ได้รับจากการนำรูปแบบไปใช้ และสอดคล้องกับการวิจัยของเบญจพร สมานมาก (2554) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม มี 6 องค์ประกอบ คือ หลักการและความเป็นมา แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการสอน ระบบสนับสนุน การจัดการศูนย์การเรียนรู้ และในขั้นตอนการสอน ประกอบด้วย 5 กิจกรรม คือ เตรียมความพร้อม แนะนำศูนย์การเรียนรู้ เด็กเลือกศูนย์การเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน การเตรียมความพร้อมในการใช้รูปแบบด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 3 วงจร เพียงพอต่อการทำให้ครูปฐมวัยมีความเข้าใจ และมีทักษะในการสังเกต การสะท้อนผล และอภิปรายการจัดการศูนย์การเรียนรู้ และการช่วยเหลือเด็กปฐมวัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลณพัฒน์ พัชรธัญรัตน์ (2561) ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยเชิงพุทธบูรณาการในโรงเรียนระดับปฐมวัยเป็นการจัดประสบการณ์สำคัญ และส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมทุกด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ แนวทางในการเตรียมการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องมีความเป็นกัลยาณมิตร พร้อมทั้งจะแนะนำสนับสนุน ช่วยเหลือและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก ในส่วนของการจัดกิจกรรมการศึกษาประกอบด้วยในหน่วยของกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การประเมินผลประเมินพฤติกรรมทางกาย สังคม จิตใจ และสติปัญญา โดยดูตามลำดับพัฒนาการและความสามารถของเด็กเน้นการประเมินตามสภาพจริง หลักธรรมที่ใช้กับเด็ก ได้แก่ สัมมาทิฐิ ไตรสิกขา และปัญญาวุฒิชัย โดยยึดหลักพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนา ประสบการณ์ในการรับรู้จากการเรียนรู้ให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีโดยพัฒนาในด้านศีลสิกขา สมาธิ ปัญญา 2) ด้านความตระหนักในความรับผิดชอบ ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก 3) ด้านการรับความจริงต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ในการพัฒนาการเรียนรู้ ตามนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย 4) ด้านการประยุกต์ใช้เพื่อปรับแนวคิด วิธีการ กระบวนการในการส่งเสริมการจัดการศึกษาพัฒนานโยบาย ทั้งการบูรณาการส่งเสริมประยุกต์หลักธรรมมาพัฒนาเด็ก 5) ด้านนวัตกรรม (แนวคิด วิธีการ กระบวนการในการจัดการศึกษาปฐมวัย นโยบายและการจัดการเชิงพุทธบูรณาการ)

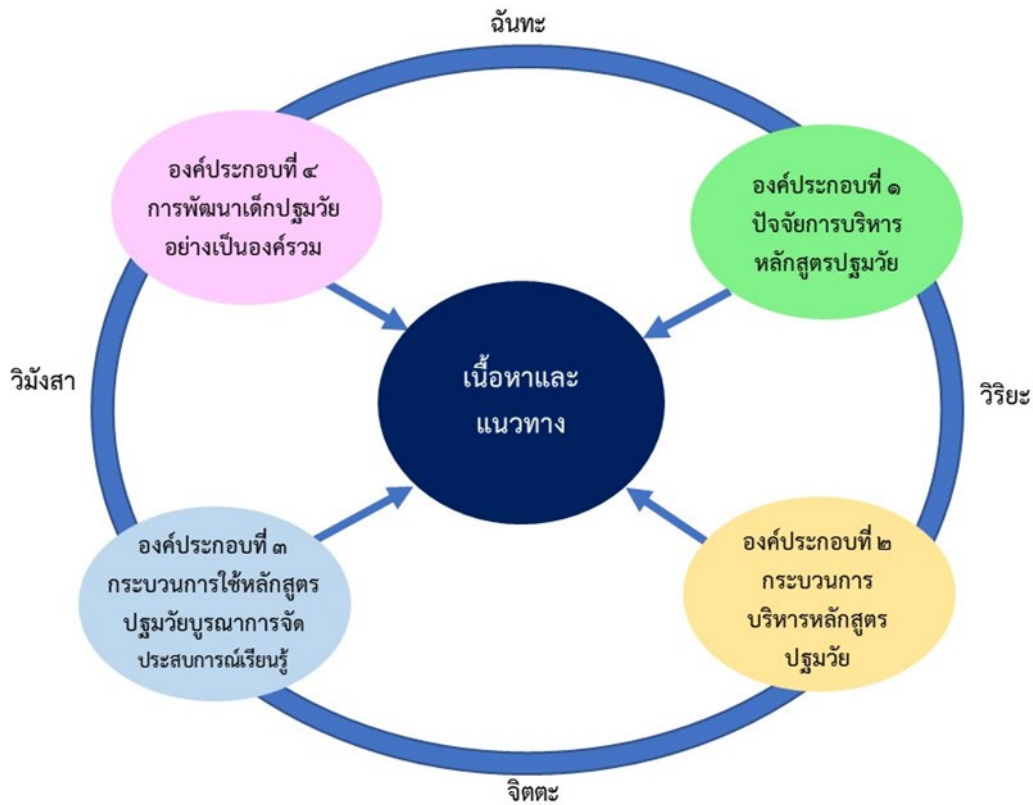
3. การประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า โดยรวมผลการประเมินรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นประโยชน์ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเริ่มจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ตัวแปรที่มีความสอดคล้องกัน

และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 18 คน ซึ่งแต่ละคนมีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย จึงได้ตัวแปรที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันและผู้วิจัยได้นำตัวแปร จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาสร้างแบบสอบถามสำหรับการวิจัยซึ่งแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์เป็นรายชื่อ และนำแบบสอบถามดังกล่าวไปหาความเชื่อมั่น และนำแบบสอบถามที่ได้มาตรฐานไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 434 คน ตามแนวคิดของ Hair คือ ในการวิเคราะห์พหุตัวแปรต้องใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 400 หน่วย และนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้องค์ประกอบจำนวน 4 องค์ประกอบ และนำองค์ประกอบดังกล่าวมาใช้ในการสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นตรงกันว่ารูปแบบมีความเหมาะสม ดังนั้นจึงต้องผ่านการประเมินคุณภาพของรูปแบบในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Willer, D. (1986) กล่าวว่า ในการพัฒนารูปแบบอาจมีขั้นตอนในการดำเนินงานแตกต่างกันไปแต่โดยทั่วไปแล้วอาจจะแบ่งออกเป็นสองขั้นตอนใหญ่ๆ คือ 1) การสร้างรูปแบบ (Construct) 2) การหาความตรง (Validity) ของรูปแบบส่วนรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนว่ามีการดำเนินการอย่างไรขึ้นอยู่กับลักษณะและกรอบแนวคิดซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้นๆ หากเป็นการพัฒนารูปแบบที่เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ อาจมีขั้นตอนในการดำเนินการ 2 ขั้นตอนหลัก คือ 1) การพัฒนารูปแบบ 2) การทดสอบประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของรูปแบบหากจะทำการสร้างรูปแบบที่ดีเพื่อการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ในรูปแบบที่สร้างต้องระบุให้เห็นเด่นชัดว่ามีตัวแปรหรือองค์ประกอบที่สำคัญอย่างไรบ้าง บ่งชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ว่าแต่ละตัวแปรจะเป็นผลกันอย่างไร ความสัมพันธ์เหล่านั้น ตอบสนองวัตถุประสงค์ของการสร้างรูปแบบหรือไม่ในขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นที่จะช่วยสนับสนุนการพิสูจน์รูปแบบข้อมูลจะต้องเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ พิสูจน์ได้ มีเหตุผลของความเชื่อถือได้เพียงพอข้อเท็จจริงตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ประกอบจะต้องเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากงานวิจัยครั้งนี้ คือ การบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตรปฐมวัย องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการใช้หลักสูตรการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีปัญหาเพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม องค์ประกอบที่ 4 ประสิทธิภาพการพัฒนา นักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย มีอธิบายดังนี้ เนื้อหาและแนวทางการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารหลักสูตรปฐมวัย ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการเชิงสร้างสรรค์ สามารถสื่อสารและประสานงานกับบุคลากร บริหารงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ครูปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตามหลักปรัชญาของการศึกษาปฐมวัย โดยกำหนดจุดมุ่งหมายให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูพัฒนานวัตกรรม สื่อ เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมบูรณาการจัดกิจกรรมทักษะการเรียนรู้ของเด็ก พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดี จัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ที่สอดคล้องกับพัฒนาการประสาทสัมผัสทั้งห้า ครอบคลุมมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กแต่ละช่วงอายุพัฒนาการ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา คำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดเพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารหลักสูตรปฐมวัย ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูปฐมวัย ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ กำหนดจุดมุ่งหมาย

โดยบูรณาการจากตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 และยึดหลักการแนวคิดทฤษฎีปัญหาเป็นฐาน ภายใต้การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายให้ครอบคลุมทุกด้าน ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการตรวจสอบ ประเมินความพร้อมหลักสูตรก่อนนำไปใช้ จัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีปัญหา 8 ด้าน และ 6 กิจกรรมหลัก ในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย พ่อแม่ ครู ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ในการวางแผนกำหนดแนวทางการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย นำผลมาวิเคราะห์และปรับปรุง เพื่อพัฒนาช่วยเหลือและส่งเสริมความก้าวหน้าของพัฒนาการเด็กให้ครบทุกด้านอย่างเป็นองค์รวมต่อไป

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการใช้หลักสูตรปฐมวัยบูรณาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูปฐมวัย วางแผนให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยพัฒนาอย่างรอบด้านและสมดุล ส่งเสริมบูรณาการการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน และจัดประสบการณ์สำคัญตามแนวคิดทฤษฎีปัญหา จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรมได้เต็มศักยภาพและความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล โดยจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการเรียนรู้ของเด็ก ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ด้วยวิธีการประเมินพัฒนาการที่หลากหลาย พร้อมทั้งนำผลการประเมินไปใช้ เพื่อพัฒนาช่วยเหลือและส่งเสริมความก้าวหน้าของเด็กให้ครบทุกด้านต่อไป

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูปฐมวัย พัฒนาปัญญาของเด็กด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ได้แก่ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็กที่คล่องแคล่วและแข็งแรง ส่งเสริมปัญญาด้านดนตรี ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะและดนตรี ส่งเสริมปัญญาด้านเข้าใจระหว่างบุคคลอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมปัญญาด้านภาษา ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย และส่งเสริมปัญญาด้านตรรกะ-คณิตศาสตร์ และปัญญาด้านธรรมชาติมีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ พัฒนาเด็กทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม พร้อมทั้งตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 จากคู่มือรูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างละเอียดในทุกประเด็นเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

1.2. รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็ก อย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ที่สร้างขึ้นในครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความตระหนักในความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา การเตรียมความพร้อมในการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษา และผู้บริหารพัฒนาตนเองให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา และส่งเสริมความพร้อมของบุคลากรภายในสถานศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.3 รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก อย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 ที่สร้างขึ้นสามารถนำไปพัฒนาสู่การบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามี ส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมกัน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตามจุดมุ่งหมายมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารหลักสูตรระดับ ปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักอิทธิบาท 4 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบริบท และการเปลี่ยนแปลง ในปัจจุบัน

2.2 ควรวิจัยและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ และทักษะ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เป็นไปตามเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น

2.3 ควรวิจัยและพัฒนาครูปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่าง เป็นองค์รวม ให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการและทักษะด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เป็นไปตาม เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชน สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กุลณพัฒน์ พงษ์อัญจรรัตน์. (2561). **การจัดการศึกษาปฐมวัย : นโยบายและการจัดการเชิงพุทธบูรณาการ**. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จตุติกาญจน์ สังข์ขี้ม. (2555). **การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม โยคะ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตนา แหมมณี. (2547). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.
- เบญจพร สมานมาก. (2554). **รูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม**. **วารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 5(3). 77-94.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2554). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2554). **พหุปัญญามองคุณค่าทุกความต่าง**. กรุงเทพมหานคร: สารานุกรมเด็ก แปลนสารา.

- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). **ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2579**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพมหานคร: พรินทวาทกรฟิค.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์. (2564). **การพัฒนาการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย**. นครสวรรค์: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์.
- สำนักงานส่งเสริมการสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2564). **เปิดสถานการณ์เด็กปฐมวัย พบปรากฏการณ์เร่งเรียนตั้งแต่วัยอนุบาล**. แหล่งที่มา <https://www.qlf.or.th/Home/Contents/1009> สืบค้นเมื่อ 2 เม.ย. 2564.
- Willer, D. (1986). **Scientific sociology: Theory and method**. Englewood Cliff, N.J.: Prentice-Hall.
- Krejcie, R.V. & D.W. Morgan. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607-610.